

Sygn. akt V CSK 212/07

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 12 października 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Józef Frąckowiak (przewodniczący)

SSN Marek Sychowicz (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa "E." Sp. z o.o.

przeciwko "L." Sp. z o.o.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 12 października 2007 r.,

skargi kasacyjnej strony powodowej od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 15 grudnia 2006 r., sygn. akt [...],

oddala skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w B. nakazem zapłaty wydanym w dniu 12 października 2005 r. nakazał, żeby pozwany – „L.” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zapłacił powodowi – „E.” spółce z ograniczoną odpowiedzialnością kwotę 151.371,13 zł z odsetkami ustawowymi od wymienionych w nakazie kwot i kosztami procesu. Po rozpoznaniu sprawy na skutek sprzeciwu pozwanego od tego nakazu Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 21 czerwca 2006 r. oddalił powództwo. Apelację powoda od tego wyroku Sąd Apelacyjny oddalił wyrokiem z dnia 15 grudnia 2006 r. Sąd ten uznał, że zasadne było częściowe zwolnienie pozwanego od kosztów sądowych przez sąd pierwszej instancji i ustanowienie dla niego radcy prawnego oraz że uzasadnione było przywrócenie pozwanemu terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty. Oddalenie powództwa ocenił jako rozstrzygnięcie trafne. Powód dochodził bowiem od pozwanego należności z tytułu zaległości płatniczych wynikających z wykonania umowy zawartej przez strony w dniu 22 sierpnia 2003 r., dotyczącej dostarczania odpadów produkcyjnych, przyjmując, że obowiązująca cena ustalona w umowie zmieniona została przez ofertę z dnia 6 października 2003 r. i aneks nr 2 z dnia 23 lutego 2004 r. Tymczasem ustalone zostało, że zmiany te dotyczyły cen złomu ołowianego, złomu akumulatorowego, miedzi z akumulatorów i wiórów mosiądzu, natomiast żądanie pozwu wiąże się z ceną za szlam ołowiany i zgar ołowiany, za których nabycie pozwany zapłacił cenę ustaloną w umowie.

Podstawami skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego wniesionej przez powoda są: I. naruszenie przepisów postępowania, powodujące 1) nieważność postępowania wobec wydania wyroku w stosunku do strony (powoda) nieistniejącej – co stanowi naruszenie art. 202 zd. drugie k.p.c. i wobec prowadzenia postępowania z udziałem osoby, która nie przedłożyła pełnomocnictwa powoda i nie została wezwana do jego przedłożenia (art. 379 § 2 k.p.c.) oraz polegające na: 2) naruszeniu art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) poprzez bezpodstawne

zwolnienie pozwanego od kosztów sądowych i naruszenie art. 117 § 1 k.p.c. poprzez niezasadne przyznanie pozwanemu pełnomocnika procesowego z urzędu oraz 3) naruszeniu art. 124 k.p.c. poprzez uznanie, że złożenie przez pozwanego wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika procesowego z urzędu przedłużyło termin do wniesienia sprzeciwu, naruszeniu art. 168 § 1 k.p.c. przez uznanie, że pozwany niedopełnił w terminie wniesienia sprzeciwu bez swojej winy i naruszeniu art. 169 § 1 k.p.c. przez przyjęcie, że pozwany dochował terminu do wniesienia sprzeciwu, a także II. naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie art. 78 k.c., wobec przyjęcia, że między stronami nie doszło do porozumienia na piśmie w zakresie zmiany podstaw ustalania ceny, lub zawarcia nowej umowy. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku sądu pierwszej instancji i utrzymanie w mocy wydanego w sprawie nakazu zapłaty ewentualnie przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

I. 1. Podniesiony w skardze kasacyjnej zarzut nieważności postępowania wiąże się – co wynika z uzasadnienia skargi – z wydaniem przez Sąd Okręgowy wyroku z dnia 21 czerwca 2006 r. w stosunku do nieistniejącego już wówczas poprzednika prawnego powoda – „E.” spółki akcyjnej, kiedy to pełnomocnik powoda nie legitymował się umocowaniem udzielonym mu przez powoda. Skarga kasacyjna nie jest jednakże środkiem zaskarżenia wyroku sądu pierwszej instancji (art. 398¹ § 1 k.p.c.). Wyrok zaskarżony skargą wydany został w stosunku do powoda i postępowanie przed sądem drugiej instancji toczyło się z udziałem pełnomocnika procesowego ustanowionego przez powoda. Postępowanie to nie jest dotknięte nieważnością z przyczyn przewidzianych w art. 379 pkt 2 k.p.c.

2. Niemające uzasadnionych podstaw zwolnienie strony od kosztów sądowych i bezpodstawne ustanowienie pełnomocnika procesowego dla strony stanowią uchybienia procesowe. O ile niezasadna odmowa zwolnienia od kosztów sądowych i niezasadna odmowa ustanowienia pełnomocnika procesowego są uchybieniami mogącymi mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2

k.p.c.), gdyż mogą powodować ograniczenie lub nawet pozbawienie możliwości obrony swych praw przez stronę, o tyle niezasadne zwolnienie strony od kosztów sądowych i niezasadne ustanowienie dla strony pełnomocnika procesowego nie są uchybieniami mogącymi mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Wprawdzie nie można wykluczyć, że gdyby strona nie została zwolniona od kosztów sądowych i gdyby nie został ustanowiony dla niej pełnomocnik procesowy, to nie przytoczyłaby tych twierdzeń i nie powołała tych dowodów, które przytoczył i powołał ustanowiony dla niej pełnomocnik i uwzględnienie których przez sąd miało istotny wpływ na wynik sprawy, ale nie można przyjąć, że sama strona nie przytoczyłaby takich samych twierdzeń i nie powołała takich samych dowodów, a wobec ich przytoczenia i powołania w sprawie nie można uznać, iż bezpodstawnie sąd uwzględnił te czynności i zgłoszone przez powoda twierdzenia oraz dowody przeprowadzone na jego wniosek stały się podstawą rozstrzygnięcia sprawy. Jeżeli zatem pozwany został bezpodstawnie zwolniony w części od kosztów sądowych i niezasadnie przyznano mu radcę prawnego, uchybienia te nie mogły mieć istotnego wpływu na wynik sprawy, a zatem nie mogą stanowić uzasadnionej podstawy skargi kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) powodującej jej uwzględnienie.

3. Termin do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty biegnie od doręczenia sprzeciwu pozwanemu (art. 502 § 1 k.p.c.). Z akt sprawy (k. 61) wynika, że nakaz zapłaty z dnia 12 października 2005 r. został doręczony pozwanemu przez pocztę w drodze tzw. awiza, przy czym z naruszeniem § 9 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 czerwca 1999 r. w sprawie szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym (Dz.U. Nr 62, poz. 697 ze zm.) zaniechano dokonania awiza powtórnego. W tej sytuacji doręczenie to nie było skuteczne i nie spowodowało, że od daty tego doręczenia biegł termin do wniesienia sprzeciwu. Nie można zatem było uznać, że pozwany wniósł sprzeciw po upływie przypisanego terminu i bezprzedmiotowe było ubieganie się przez niego o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu oraz postępowanie prowadzone na skutek jego wniosku o przywrócenie tego terminu. Sąd Apelacyjny trafnie zatem uznał, aczkolwiek z błędnym uzasadnieniem, że Sąd pierwszej instancji prawidłowo przyjął sprzeciw od nakazu zapłaty wniesiony

przez pozwanego, jako wniesiony w terminie, i uczynił go podstawą dalszego rozpoznawania sprawy (art. 505 § 1 k.p.c.). Zarzuty skargi kasacyjnej naruszenia art. 124, 168 § 1 i art. 169 § 1 k.p.c., dotyczące bezpodstawnego, zdaniem skarżącego, przywrócenia pozwanemu terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty, nie mogą więc prowadzić do uwzględnienia skargi. Gdyby nawet zarzuty te okazały się zasadne, uchybienia związane z przywróceniem pozwanemu terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty nie tylko nie mogły, ale nie miały istotnego wpływu na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.).

II. Sąd Apelacyjny nie stwierdził ani nieważności, ani nieskuteczności czynności powoda (oferta z dnia 6 października 2003 r., aneks nr 2 z dnia 23 lutego 2004 r.) zmierzających do zmiany umowy zawartej przez strony w dniu 22 sierpnia 2003 r. w zakresie cen odpadów produkcyjnych nabywanych przez pozwanego, dlatego, że czynności te nie spełniają warunków, od których zależy uznanie ich – stosownie do art. 78 § 1 k.c. – za dokonane w formie pisemnej. Nie może zatem być mowy o naruszeniu przez zaskarżony wyrok wymienionego przepisu.

Należy zauważyć, że zgodnie z ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego wyroku, zmiana cen dokonana czynnościami działanymi przez powoda po zawarciu przez strony umowy z dnia 22 sierpnia 2003 r., które zostały przyjęte przez powoda dla wyliczenia jego żądania, dotyczyła nie tych odpadów produkcyjnych, ze sprzedażą których powiązał on żądanie dochodzone w sprawie. Ustalenia te, które zadecydowały o treści zaskarżonego wyroku, są wiążące w postępowaniu kasacyjnym (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Ich podważeniu nie może służyć zarzut naruszenia prawa materialnego i to zarzut naruszenia przepisu, który dotyczy warunków wymaganych od czynności prawnej, by mogła ona być uznana za spełnioną w formie pisemnej (art. 78 § 1 k.c.).

Z przytoczonych względów, uznając skargę kasacyjną za niemającą uzasadnionych podstaw, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. oddalił.